

ЗНАЙОМСТВО З ВАЛЮТНИМ РИНКОМ FOREX

Зайцев Олександр Васильович,

к.е.н., доцент кафедри фінансів і підприємництва, Сумський державний університет, вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007, Україна.

o.zaitsev@finance.sumdu.edu.ua

orcid.org/0000-0001-8292-4079

Дворянова Тетяна Володимирівна,

студент, Сумський державний університет,

вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007, Україна.

dvoryanova.tetianka@gmail.com

У статті звертається увага на стійке зростання загальної тенденції щодо безпосередньої участі фізичних осіб у фінансових операціях з використанням електронних платформ. Зокрема, у статті відмічається підвищений інтерес до участі в операціях на валютному ринку Forex. Підкреслюється, що відносно технічно-легкий доступ до участі у фінансових операціях за допомогою використання електронних платформ є наразі потенційною загрозою фінансової безпеки для коштів учасників таких операцій. Мова йде про недостатню фахову підготовленість більшості трейдерів-початківців, що за власним бажанням стають учасниками фінансових операцій. Наголошено, що біржові операції на фондових ринках, купівля-продаж валюти на електронних платформах, операції із золотом тощо вимагають, поряд із загальними, також і спеціальних знань щодо певних конкретних напрямків економічного розвитку та фінансових взаємовідносин. Також, у таких відносинах починають «працювати» й психологічно-поведінкові фактори. Звернуто увагу, що лише з початку 2019 року в Україні на законодавчому рівні почалося системне врегулювання структури валютного ринку та порядку торгівлі іноземною валютою. В статті визначено, що настав час звернути увагу і на цифровізовану торговельну діяльність з фахової точки зору та почати викладати у навчальних закладах відповідні дисципліни з підготовки та набуття студентами загальних умінь та навичок щодо торговельних та фінансових операцій на електронних платформах. З такої точки зору, у статті розгорнуто ознайомчий огляд валютного ринку Forex, зазначені принципи його функціонування, приділено більш детальну увагу торговельним стратегіям. В результаті зроблені такі висновки, що, по-перше, валютний ринок високоприбутковий за умови опанування його тенденцій; по-друге, валютний ринок високо ризиковий; потрібно розбиратися не лише в багатьох термінах, а, особливо, в процесах та ситуаціях у фінансово-глобалізованому світі, щоб впевнено використовувати графіки зміни вартості валют для отримання прибутку; по-третє, існує багато різних стратегій, за якими можна успішно працювати на ринку валют, від найпростіших – для аматорів, до складніших – для досвідчених трейдерів, але жодна з них не підійде ідеально під конкретний психотип, професійний рівень та кількість часу, який людина-трейдер може приділяти торгівлі. Особливою цінністю, на думку авторів, є такий висновок: трейдером створюється його власна стратегія, що й забезпечує більшу ймовірність заробітку на міжнародному ринку Forex. Валютний трейдер – це творча діяльність, але діяльність на основі опанування великої бази фахових знань.

Ключові слова: Forex, електронні платформи, валютні пари, фінансові операції, валютні операції, трейдер, валютний ринок, торговельні стратегії, торгова система, навчальний процес.

DOI: 10.21272/ 1817-9215.2020.1-20

ВСТУП

Економічна глобалізація у «співпраці» з цифровізацією сфер економічних і фінансових відносин ведуть до широкого доступу великого загалу бажаючих, як юридичних, так і фізичних осіб, до безпосередньої участі у багатьох глобальних або регіональних фінансових операціях. Доступність через інтернет-зв'язок до участі у фінансових заходах та операціях дозволяє багатьом учасникам вважати такі заходи з участі досить, на їх думку, легкими, та такими, що вимагають достатніми обсягів загальних економічних та фінансових знань та навичок. Це не так. Біржові операції на фондових ринках, купівля-продаж валюти на електронних платформах, операції із золотом тощо вимагають, поряд із загальними, також і спеціальних знань в певних конкретних напрямках економічного розвитку та фінансових взаємовідносин. Також, тут починають «працювати» й психологічно-поведінкові фактори.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Щодо розгляду перших кроків на шляху набуття професіоналізму майбутнім трейдерам валютного ринку, то наша оглядова коротенька стаття ставить за мету ознайомлення з принципами та стратегіями роботи на валютному ринку. А щодо переліку літературних джерел, що розподілені по напрямкам трейдингу на Forex та їх автори-дослідники, – дивись [1], або [2].

Наш аналіз досліджень та публікацій показав, що переважна більшість досліджень проведені і опубліковані іноземними авторами, а, нажаль, українських видань та україномовних дослідників щодо участі в операціях на ринку Forex нами, на поточний момент, не знайдено. Проте, лише з початку 2019 року, в Україні, нарешті, на законодавчому рівні почалося системне врегулювання структури валютного ринку та порядку торгівлі іноземною валютою [3]. Але, вже настав час звернути увагу і на цифровізовану торгівельну діяльність з фахової точки зору та почати викладати у навчальних закладах відповідні дисципліни у цьому напрямку.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

В статті, звісно коротко, проведено огляд функціонування ринку Forex з метою ознайомлення з принципами його роботи, з найпоширенішими стратегіями та пов'язаними з ним поняттями. Більш детально, в цій статті, пропонується ознайомитися з характеристиками щодо торговельних стратегій на ринках купівлі-продажу валют.

НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Будь-яка транзакція конвертації валют різних держав рано чи пізно відображається на ринку Forex, який перетворює торгівельний та інвестиційний капітал в валюти конкретних країн.

Ринок Forex (Форекс) (скорочення від англ. «*Foreign Exchange*») – це міжнародний ринок, на якому відбувається обмін валют. Почав свою роботу у 1971 році, після того як валюти були «відв'язані» від золота. Саме цей ринок і «творить» валютні курси, саме через цей ринок пов'язуються національні валюти в єдиний фінансовий механізм. Зазвичай, валютні ринки мають визначений майданчик для проведення торговельних операцій. Особливістю ринку Forex є те, що учасники здійснюють конверсійні операції дистанційно, знаходячись в різних куточках Землі, та виконують операції купівлі-продажу валюти цілодобово. Це єдиний ринок, який працює безперебійно. Його вважають найбільш ліквідним та самим динамічним ринком у світі.

Основною відмінністю, наприклад, між фондовим ринком і ринком Forex в тому, що Forex надає «кредитне плече» від брокера, що дозволяє проводити операції з більшими сумами коштів, а отже, й отримувати більший за обсягом процент (дохід за вдалу операцію). Акції, облігації, ф'ючерси, опціони на фондовому ринку не дробляться, тобто вони не є розподільними. А от на валютному ринку купувати валюту можна в будь-якому розмірі, хоч професіонали і не рекомендують починати роботу з малими сумами.

Левову частину всіх операцій складають конверсійні операції. Це операції з угоди учасників валютного ринку з купівлі-продажу, тобто конверсії, зазначеної курсом валюти однієї країни на валюту іншої. Тут також доступні ф'ючерси, акції великих всесвітньо відомих компаній, нафта, індексні акції, дорогоцінні метали, такі як золото, платина, срібло. Торгівля здійснюється за такими ж принципами, що й валютна торгівля [4].

Можна виділити таких основних учасників на цьому ринку – центральні та комерційні банки, інвестиційні фонди і компанії, валютні біржі, брокерські та дилерські компанії, приватні особи.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Розглянемо вплив центральних банків на валютний курс. *Інтервенція* – це саме вплив банку країни, що разово спрямовує свої дії на курс валюти та валютний ринок через закупівлю або продаж великих партій іноземної валюти. Валютні інтервенції здійснюються Національним банком України. При купівлі валюти НБУ випускає в обіг гривню, при продажі валюти – вилучає гривню з обігу [5]. Валютна інтервенція потрібна для регулювання курсу іноземних валют в інтересах держави.

Національний банк України кожні три місяці публікує список учасників валютних інтервенцій. У 2016 році НБУ затвердив стратегію на 4 роки, за яким проведення нововведеної конфігурації валютних інтервенцій відбувається за найкращим курсом.

Інформаційне агентство «Укрінформ» у 2017 році опублікувала статтю у якій для більшого розуміння функціонування ринку Форекс, його прирівнюють до великого і безмежного океану [6]. Проте поняття та принцип маржинальної торгівлі, за допомогою якої здійснюється обмін валют, дасть більш точне уявлення.

Маржинальна торгівля – це угоди щодо конверсії (купівлі-продажу) акцій біржового брокера. Біржовий брокер надає трейдеру, так зване, «кредитне плече», разом з яким можна маніпулювати більшою сумою грошей та заробляти більший прибуток. Розрізняють два види операцій: відкриття довгих позицій: (*long*) і відкриття коротких позицій (*short*). Обидві засновані на роботі з допомогою брокера. Проте перша використовує саме грошову допомогу, тобто запозичені кошти брокера і гра на підвищення курсу, а при другій, так званій короткій, позиції використовуються акції брокера і гра на пониження курсу [7].

Ціни, які встановлюються на ринку нічим не обмежуються. Тобто світові і економічні процеси не впливають на них суттєво. Котирування валюти є абсолютно вільним процесом [8]. Якщо розібратися в законах ринку, в багатьох внутрішніх процесах та слідувати конкретним стратегіям, то на ринку Форекс можна отримати відносно легкий та швидкий заробіток.

Далі – про торговельні стратегії на валютному ринку. Будь-яку стратегію можна прирівняти до незнайомої темної кімнати та ввімкненого світла. Якщо, ввійшовши в кімнату, ви не знатимете де ввімкнути світло, то ймовірніше за все наткнетесь на якийсь стілець чи куток стола, або ще гірше – перечепитесь та впадете. Так само і стратегії. Без них можна вийти з ринку ні з чим, тобто потратити марно час, або гірше – загрузнути в боргах, дедлайнах та втрачених коштах. Використовуючи стратегію, учасник бачить правила та тенденції ринку, що дає змогу працювати впевнено та безпечно. Зазвичай, трейдери-початківці нехтують стратегіями і через це провалюються.

Торгівельна стратегія визначається як чітко сформульований набір правил для торгівлі на ринку Форекс, правила для відкриття і закриття позицій [9]. Іншими словами, коли люди говорять про стратегії на ринку Форекс, вони зазвичай мають на увазі специфічний спосіб торгівлі, який є тільки одним з аспектів цілого торговельного плану. Правильна стратегія забезпечує сприятливі сигнали для входу на ринок, але важливо також визначити розмір позиції, обміркувати та уберегти себе від ризиків (з англ. *riskmanagement*) та мати спосіб в невідходящий момент вийти з торгівлі [10]. Стратегія допомагає і направляє рухатися у правильному та відносно безпечному напрямку.

Вибір стратегії головним чином залежить від трьох критеріїв – тривалості утримання відкритих позицій, підходу до аналізу, способу аналізу графіків.

За першим критерієм виділяють: 1) короткострокові – передбачається стрімка торгівля, за один день може бути відкрито більше 100 угод; 2) середньострокові – утримання позиції від 1-го до 45-ти днів; 3) довгострокові стратегії – позиції утримуються декілька місяців. Підходять для будь-якого професійного рівня.

Другий критерій. Підхід до аналізу ринку може бути *фундаментальний* (тобто на основі новин та економічної ситуації у світі) і *технічний* (за основу береться аналіз графіка ціни). Вихід нової важливої новини може зміни розворот ціни та тренд, а

прогноз руху ринку на основі минулих показників добре підходить для торгівлі в короткостроковій перспективі на спокійному ринку, тобто без різких змін ціни.

Третій критерій. За різними методами *аналізу графіків* зводяться до способів прогнозування за технічним аналізом – за фігурами, за індикаторами, за свічками. За свічковим аналізом передбачається вивчення всіх комбінацій японських свічок, щоб мати змогу передбачати зміну тренду або його подальшу стабільність. Цей аналіз вважають найпростішим [11].

Один з найкращих шляхів входження на ринок – мати стратегію, якої можна дотримуватись. Для впевненості роботи трейдера дуже важливо мати власні визначення основних критеріїв та понять, що допоможе в прийнятті рішень та здійсненні угод. Наприклад, вихід особливо доречний із стратегіями зміни напрямку, оскільки робилась ставка на те, що тенденція припиняється і обертається. Таким чином, необхідно швидко закрити свою позицію, щоб мінімізувати свої втрати, якщо тенденція натомість продовжується [12].

Прорив – це момент, коли ціна рухається вище найвищої вершини або нижче найнижчого дна протягом певної кількості днів. Наприклад, перерва на 20 днів до вершини – це коли ціна перевищує найвищу величину за останні двадцять днів.

Для систем, що слідують за трендами, потрібен спеціальний спосіб мислення. Через велику тривалість – протягом якої прибуток може зникати через коливання ринку – такі операції можуть бути психологічно дуже виснажливими.

Коли ринки будуть мінливими, тенденції будуть мати більш прихований характер, а коливання цін сильніший. Це означає, що система відстеження трендів є найкращою стратегією торгівлі для спокійних та модних ринків Forex.

Прикладом стратегії, яка слідує за простою тенденцією, є система *дончанських тенденцій* (з англ. *Donchian Trendsystem*). *Дончійські канали* були винайдені ф'ючерсним торговцем Річардом Дончіаном і є індикаторами нових тенденцій. Параметри Дончіанського каналу можна змінювати за вашим бажанням, але ми розглянемо 20-денний прорив як приклад.

Коротше кажучи, проривний канал Дончіана пропонує один із наступних варіантів: 1) придбати, якщо ринкова ціна вища за найвищу за останні 20 днів; 2) продаж, якщо ціна нижча за найнижчу за останні 20 днів.

Розглянемо конкретніше. Існує додаткове правило для торгівлі, коли ситуація на ринку сприятливіша для цієї системи. Це правило призначене для фільтрації проривів, які йдуть у бік довгострокової тенденції. Ми дивимось 25-денну ковзну середню і 300-денну ковзну середню. Напрямок коротшої ковзної середньої визначає дозволений напрямок. Це правило зазначає, що ви можете перейти лише до:

– короткого шляху, якщо 25-денна ковзна середня нижча, ніж ковзна середня 300 днів;

– довгого шляху, якщо 25-денна ковзна середня більша за ковзну середню за 300 днів.

Торги відмовляються від аналогічно входу в них, але використовують 10-денний прорив. Це означає, що якщо ви відкриєте довгу позицію і ринкова ціна буде нижчою за найнижчу за останні 10 днів, ви захочете продати і закрити торгівлю – і навпаки.

Існують ще *стратегії торгівлі контр-трендами* (з англ. *counter trend trading strategies*). Стратегії торгівлі контр-трендами – це стратегії, які шукають тенденцію, яка збирається дати задній хід, і прагнуть отримати прибуток, торгуючись на ранніх етапах зміни напрямку руху на протилежний. Деякі торговці вважають такі махінації більш ризикованими, ніж трейдингові торги, але ваш ризик зменшується тим, що ви визначаєте, які натяки чи сигнали ви будете використовувати для виявлення зміни тенденції. Безумовно, якщо ви можете достроково правильно встановити ставки на зміну тренду, ви готові максимізувати свій прибуток [12].

На папері, стратегії контр-тренду є найкращими стратегіями торгівлі на Форексі для створення довіри, оскільки вони досягають високого рівня продуктивності. Важливо зауважити, що управління ризиком повинно бути приборкане і

контрольоване. Ці стратегії Forex покладаються на стабільний рівень підтримки та стійкості. Але є ризик великих втрат у разі падіння цих рівнів. У цьому випадку постійний моніторинг ринку є хорошою ідеєю. Особливо зважаючи на те, що ринкові умови можуть швидко змінитися. Наприклад, спокійний і стабільний ринок може почати встановлювати тенденції, але стає мінливим у міру розвитку тенденцій. Зміни ситуації на ринку завжди невизначені. Важливим завданням є визначення придатності конкретного ринку до стилю торгівлі трейдера, для цього необхідно отримати інформацію про поточний стан цього ринку.

Насправді існує безліч торговельних стратегій. Дончарійські стратегії та стратегії контр-тренду є тільки загальними, тобто такими, які відомі всім досвідченим трейдерам. Ось деякі із стратегій, які О. Бережньов, трейдер з 3-х літнім стажем, виділив у 4 підгрупи для того, щоб розібратися у величезній кількості стратегій, які можна знайти в Інтернеті (табл. 1)

Таблиця 1. – Торговельні стратегії на валютному ринку (на підставі [12])

Торговельні стратегії на валютному ринку	
Прості стратегії для початківців-трейдерів	1) Ковзні (змінні) середні
	2) Три свічки;
	3) Лондонська сесія
Трендові стратегії незалежно від напрямку ціни	4) Соковижималка
	5) Канали і конверти
	6) Точний вхід
Пробійні стратегії без індикаторів	7) Снайпер
	8) Простіше нікуди
	9) Геніальна
Стратегії на основі фігур і свічкового аналізу	10) Патерн D
	11) Прибутковий клин
	12) Ключовий розворот

Найкращим варіантом вибору стратегії є власна стратегія трейдера, яка відповідатиме його вимогам, цілям та параметрам роботи. Розробивши стратегію, потрібно самостійно перевірити її на працездатність. Так як стратегія розробляється особисто під себе, то і перевіряти її потрібно самостійно [8].

Щоб правильно обрати свою стратегію необхідно виконати декілька простих кроків. По-перше, необхідно визначити свій психотип (сангвінік, холерик, флегматик, меланхолік). Далі оцінити рівень професійної обізнаності та визначити скільки часу ви можете приділяти цій діяльності. Насправді, часових та вікових обмежень не існує, тобто торгівля доступна і домогосподаркам, і підприємцям, приділяти торгівлі можна хоч декілька хвилин на день, хоч цілий день. Все буде напряму залежати тільки від рівня знань трейдера в цій сфері.

Торгова система необхідна для того, щоб мінімізувати психологічний вплив і впорядкувати роботу на валютному ринку. Так само як бізнес-план регулює та допомагає орієнтуватися в розвитку підприємства, торгові системи попередньо планують угоди. В успішного трейдера обов'язково є торгова стратегія. Але це не означає, що потрібно винаходити велосипед. Хоча, в принципі можливо. Насправді, найкраще просто взяти готову стратегію, таку яка найбільш імпонує, і модифікувати її під свої дії. Тобто за основу взяти існуючу торговельну стратегію, розібратися в ній докладно, при цьому деякі моменти не завжди будуть повністю зрозумілі чи прибуткові, на ваш погляд, і розробити свою [9].

ВИСНОВКИ

Опрацювавши певний матеріал з даної теми, можна зробити деякі висновки.

По-перше, валютний ринок високоприбутковий за умови опанування його тенденцій. По-друге, валютний ринок високо ризиковий. Потрібно розбиратися не

лише в багатьох термінах, а, особливо, в процесах та ситуаціях у фінансово-глобалізованому світі, щоб впевнено зчитувати та маніпулювати кривими вартості валют для своєї вигоди. По-третє, існує багато різних стратегій, за якими можна успішно працювати на ринку валют, від найпростіших – для аматорів, до складніших – для досвідчених трейдерів. Але жодна з них не підійде ідеально під конкретний психотип, професійний рівень та кількість часу, який людина-трейдер може приділяти торгівлі.

Висновок для трейдера. Удосконалення комплексу існуючих стратегій таким чином, що трейдером створюється, така собі, своя стратегія, що й забезпечує більшу ймовірність заробітку на міжнародному ринку Forex. Валютний трейдер – це творча діяльність, але діяльність на основі великої бази фахових знань.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Література по FOREX, рекомендуемая к прочтению. *Forex Club* : веб-сайт. URL: https://www.fxclub.org/academy_lib_liter/ (дата звернення: 21.02.2020).
2. Книги и учебники по рынку Forex. *TRADEXPERTS* : веб-сайт. URL: <https://tradexperts.ru/knigi-foreks> (дата звернення: 21.02.2020).
3. Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України : Постанова № 1 від 02.01.2019 р. / Правління Національного Банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19> (дата звернення: 21.02.2020).
4. Що потрібно знати про ринок Форекс. *Процек. Про це говорять Черкаси* : веб-сайт. URL: <https://procherk.info/news/6-info/60362-scho-potribno-znati-pro-rinok-foreks> (дата звернення: 21.02.2020).
5. Результати валютних інтервенцій НБУ. *МінфінМедіа* : веб-сайт. URL: www.minfin.com.ua (дата звернення: 21.02.2020).
6. Що таке ринок Форекс? *Укрінформ* : веб-сайт. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-other_news/2272599-so-take-rinok-foreks.html (дата звернення: 21.02.2020).
7. Маржинальна торгівля. *Інтернет-трейдинг – Світ Інвест* : веб-сайт. URL: <https://svitinvest.com.ua/torgivlya-na-birzhi/marzhinalna-torgivlya/> (дата звернення: 21.02.2020).
8. Ринок Форекс і роль стратегії для трейдингу. *Медіа-хаб «Твоє місто»* : веб-сайт. URL: http://tvoemisto.tv/news/tynok_foreks_i_rol_strategii_dlya_treydingu_92209.html (дата звернення: 21.02.2020).
9. Що ж таке торговельна стратегія чи система? *Каталог статей* : веб-сайт. URL: <https://catalogueofarticles.com/uk/kultura-ta-mistectvo/shho-zh-take-torgovelnna-strategija-chi-sistema/> (дата звернення: 21.02.2020).
10. The best trading strategy that really works! *Admiral Markets* : веб-сайт. URL: <https://admiralmarkets.com/si/education/articles/forex-strategy/najboljsa-trgovalna-strategija-ki-resnicno-deluje> (дата звернення: 21.02.2020).
11. Стратегії Форекс (FOREX): огляд ТОП-15 найприбутковіших торговельних стратегій на валютному ринку для початківців трейдерів. *Bigenergy* : веб-сайт. URL: <http://bigenergy.com.ua/fnansi/nvesticyi/1400-krashhi-strategii-foreks-forex--top-7-pributkovix-strategij.html#part-4-1> (дата звернення: 21.02.2020).
12. Counter Trend Trading Strategy. *Financial-Spread Betting.com* : веб-сайт. URL: <https://www.financial-spread-betting.com/strategies/countertrend-trading-reversals.html> (дата звернення: 21.02.2020).

REFERENCES:

1. Forex Club. (2020) Literatura po FOREX. rekomenduyemaya k prochteniyu [FOREX literature recommended for reading]. Available at: https://www.fxclub.org/academy_lib_liter/ (accessed 21 February 2020).
2. TRADEXPRTS. (2020) Knigi i uchebniki po rynku Forex [Books and textbooks on the Forex market]. Available at: <https://tradexperts.ru/knigi-foreks> (accessed 21 February 2020).
3. Natsionalnyi bank Ukrainy. (2019) Polozhennia pro strukturu valiutnoho rynku Ukrainy, umovy ta poriadok torhivli inozemnoiu valiutoiu ta bankivskymy metalamy na valiutnomu rynku Ukrainy. [Regulations on the structure of the foreign exchange market of Ukraine, conditions and procedure for trading in foreign currency and bank metals on the foreign exchange market of Ukraine]. Resolution № 1 of 02.01.2019. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19> (accessed 21 February 2020).
4. Procherk. Pro tse hovoriat Cherkasy. (2018) Shcho potribno znaty pro rynek Foreks [What you need to know about the Forex market]. Available at: <https://procherk.info/news/6-info/60362-scho-potribno-znati-pro-rinok-foreks> (accessed 21 February 2020).
5. MinfinMedia. (2020) Rezultaty valiutnykh interventsii NBU [Results of foreign exchange interventions of the NBU]. Available at: www.minfin.com.ua (accessed 21 February 2020).
6. Ukrinform. (2020) Shcho take rynok Foreks? [What is the Forex market?]. Available at: https://www.ukrinform.ua/rubric-other_news/2272599-so-take-rinok-foreks.html (accessed 21 February 2020).

7. Internet-treidynh – Svit Invest. (2020) Marzhynalna torhivlia [Marginal trade]. Available at: <https://svitinvest.com.ua/torgivlya-na-birzhi/marzhynalna-torgivlya/> (accessed 21 February 2020).
8. Media-khab «Twoie misto». (2020) Rynok Foreks i rol stratehii dlia treidynhu [Forex market and the role of strategy for trading]. Available at: http://twoemisto.tv/news/rynok_foreks_i_rol_strategii_dlya_treydyngu_92209.html (accessed 21 February 2020).
9. Kataloh statei. (2020) Shcho zh take torhovelna stratehiia chy systema? [What is a trading strategy or system?]. Available at: <https://catalogueofarticles.com/uk/kultura-ta-mistectvo/shho-zh-take-torgovelnna-strategija-chi-sistema/> (accessed 21 February 2020).
10. Admiral Markets. (2020) The best trading strategy that really works! Available at: <https://admiralmarkets.com/si/education/articles/forex-strategy/najboljsa-trgovalna-strategija-ki-resnicno-deluje> (accessed 21 February 2020).
11. Bigenergy. (2020) Stratehii Foreks (FOREX): ohliad TOP-15 naiprybutkovishykh torhovelynykh stratehii na valiutnomu rynku dlia pochatkivtsiv treideriv [Forex Strategies: an overview of the TOP-15 most profitable trading strategies in the foreign exchange market for novice traders]. Available at: <http://bigenergy.com.ua/finansi/nvestycyi/1400-krashhi-strategii-foreks-forex--top-7-pributkoviv-strategij.html#part-4-1> (accessed 21 February 2020).
12. Financial-Spread Betting.com. (2020) Counter Trend Trading Strategy. Available at: <https://www.financial-spread-betting.com/strategies/countertrend-trading-reversals.html> (accessed 21 February 2020).

Zaitsev Oleksandr,

*PhD in Economics, Associate Professor Department of Finance and Entrepreneurship,
Sumy State University, Sumy, Ukraine.
o.zaitsev@finance.sumdu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0001-8292-4079>*

Dvorianova Tetiana,

*student Department of Finance and Entrepreneurship, Sumy State University, Sumy, Ukraine.
dvorianova.tetianka@gmail.com*

ACQUAINTANCE TO FOREX FOREIGN EXCHANGE MARKET

The article draws attention to the steady growth of the general trend of direct participation of individuals in financial transactions using electronic platforms. In particular, the article notes the increased interest in participating in operations in the Forex currency market. It is emphasized that relatively technically easy access to participation in financial transactions through the use of electronic platforms is currently a potential threat to financial security for the funds of participants in such transactions. This is a lack of professional training of most novice traders who voluntarily become participants in financial transactions. It is emphasized that stock exchange transactions on stock markets, purchase and sale of currency on electronic platforms, transactions with gold, etc. require, along with general, also special knowledge on certain specific areas of economic development and financial relations. Also, psychological and behavioral factors begin to "work" in such relationships. It is noted that only from the beginning of 2019 in Ukraine at the legislative level began a systematic regulation of the structure of the foreign exchange market and the procedure for trading in foreign currency. The article states that it is time to pay attention to digitalized trading activities from a professional point of view and start teaching in educational institutions the relevant disciplines for training and acquiring students' general skills in trade and financial transactions on electronic platforms. From this point of view, the article provides an introductory review of the Forex currency market, outlines the principles of its operation, pays more attention to trading strategies. As a result, the following conclusions are made that, first, the foreign exchange market is highly profitable provided that its trends are mastered; secondly, the foreign exchange market is high risk; it is necessary to understand not only in many terms, but, especially, in processes and situations in the financial-globalized world to confidently use charts of change of cost of currencies for profit; thirdly, there are many different strategies that can be used successfully in the currency market, from the simplest - for amateurs, to more complex - for experienced traders, but none of them will fit perfectly for a particular psychotype, professional level and amount of time a person - trader can pay trade. Of particular value, according to the authors, is the following conclusion: a trader creates his own strategy, which provides a greater likelihood of earnings in the international Forex market. Currency trader is a creative activity, but an activity based on mastering a large base of professional knowledge.

Keywords: *Forex, electronic platforms, currency pairs, financial transactions, currency transactions, trader, currency market, trading strategies, trading system, learning process.*